

Escola de Música

Navàs

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Carrer Pau Durri, 38. Navàs
Alçada: 365

Coordenades:

Latitud: 41.90002
Longitud: 1.87972
UTM Est (X): 407075
UTM Nord (Y): 4639282

Classificació

Número de fitxa 08141 - 422
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Noucentisme
Segle XX
Any 1934
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 05.EA. Núm. registre BCIL: 13940-I Publicació DOGC: 29/04/2019
Data aprovació: dc., 20/02/2019 - 12:00
Número inventari IPA 49370
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Navàs

Descripció

Edifici públic que originàriament havia estat seu del Centre Nacionalista Republicà i de la Cooperativa la Fraternitat. Es tracta d'un exemple notable i molt representatiu de l'arquitectura noucentista imperant a la dècada de 1930. Ocupa un espai reculat respecte a la línia de carrer, ja que disposa d'un pati davanter, mentre que pels laterals es troba entre mitgeres. És de planta rectangular i d'una sola planta.

La façana principal, que dóna al pati, s'ordena a partir d'un esquema tripartit que es va repetint en tota la composició. És molt habitual en aquesta època, i en part es deu a la influència de la francmaçoneria. El cos central marca l'eix de simetria i sobresurt amb un frontó-acroteri semicircular. A sota s'obre un ampli portal oval en forma de ferradura que conserva la porta original, amb interessants vitralls de colors a la part superior. En sintonia amb el portal central, els cossos laterals presenten amplis finestrals tripartits que arriben gairebé fins a terra i són decorats també amb vitralls. La composició, de línia clàssica i molt equilibrada, es completa amb el remat superior de dos pinacles i les balustrades laterals que remarquen la línia de cornisa. El parament és arrebossat i decorat amb algunes motllures, ja sigui en forma de pilastres adossades o dibuixant cartel·les sobre les obertures. Al seu torn, el portal central és emmarcat amb un recrescut de forma dentada que simula una trama de dovelles. Un element a ressaltar són les fusteries i els vidres de les obertures, els quals formen combinacions de colors i geometries (amb motius florals a la part superior de la portalada) i caracteritzen la imatge general de l'edifici.

Observacions:

Altres denominacions: Antiga Cooperativa, Col·legi municipal de batxillerat; Cafè del Centre Nacionalista Republicà

Inscripció en una placa situada al lateral del pati: "Joan Teruel Munuera (La Unión, Múrcia, 1894 – Caracas, Veneçuela, 1995). Indret on exercí de mestre dels anys 1923-1927 i en temps de la República (1931-1934). Respectuós i just, un mestre avançat al seu temps. Navàs, 26 de novembre de 2011".

Inscripció en una placa situada al lateral del pati: "En record de la mestra Anna Soler i Daniel, "Doña Anita", que va exercir a Navàs de l'any 1927 al 1954. Per l'empremta i els valors que va deixar a les seves alumnes. Navàs, 28 de juny de 2015".

Història

A principis del segle XX Navàs havia crescut ràpidament gràcies a la instal·lació d'un bon nombre de fàbriques tèxtils. La gran massa d'obriers que hi va concórrer en aquests anys eren persones vingudes de fora, que no tenien arrels al poble, però que li van donar una forta vitalitat. El 1913 es va constituir la Cooperativa Obrera Germanor, que més tard adoptà el nom de Fraternitat. Cada soci havia de fer una aportació d'entre 30 i 250 pessetes, i tenia dret a un seguit de serveis. Poc després es fundà el Centre Nacionalista Republicà, que més endavant es fusionaria amb la Cooperativa, i també una escola de les anomenades racionalistes, que fou pionera al Bages. Practicava una pedagogia moderna (laica i lliure) en la línia del pedagog Ferrer i Guàrdia. La Cooperativa anava de la mà d'un sindicat de treballadors dins de l'òrbita anarquista de la CNT. El 1923 es construïa un edifici per acollir la seu del Sindicat de la Cooperativa la Fraternitat, gràcies a aportacions dels socis. És l'actual Centre d'Assistència Primària. Als

baixos hi havia la botiga i, a la primera planta, tres pisos. El 1934 es construí un edifici més noble per acollir la Cooperativa Obrera, així com el cafè del Centre Regionalista Republicà, que n'ocupava la part central. Estava situat a pocs metres, i és l'actual Escola de Música.

Cal dir que, per una altra banda, el 1918 s'havia fundat l'Ateneu Navassenc, adherit a la Lliga: el partit conservador catalanista i d'orientació catòlica. Ben aviat el poble va quedar polaritzat en dos bàndols antagònics. Cada un tenia el seu cafè, local d'espectacles i pista de ball; fins i tot els seus propis metges i professionals, i durant la festa major es feien convocatòries per separat. L'escalada de tensió provocada per aquest confrontament ideològic es va agreujar durant la dictadura de Primo de Rivera, la República i la Guerra Civil.

Després de la Guerra Civil l'edifici fou seu de la Falange. Des del 1976 a 1996 s'hi va ubicar el Col·legi municipal de Batxillerat Anna Soler i Daniel. Actualment acull l'Aula municipal de música.

Bibliografia

ALGUÉ, J; ARCEDA, M; LLOBET, E; SELLARÈS, R; VILÀ, A (2015). República, Guerra Civil i repressió franquista a Navàs (1931-1945). Ajuntament de Navàs, Navàs.

BADIA MASGRAU, Josep M. (2000). Navàs: història en imatges, 1890-1979. Angle Editorial; Centre d'Estudis del Bages, Fotografia Històrica, 9, Manresa, p. 169-170.

BADIA MASGRAU, Josep M. (2001). "El patrimoni de Navàs". El Xitxarel·lo, núm. 21, p. 16-17.

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages). Ajuntament de Navàs. Fitxa 05.EA

PIÑERO, Jordi; PUJOL, Ferran (2016). Viatge al cor de Catalunya. 20 indrets geològics i històrics al Geoparc de la Catalunya Central. Cossetània Edicions, Valls, P. 134.

